

Datum
2026-03-23

Vår referens
RL

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinфраstruktur i hela landet (SOU 2025:110)

TechSverige har givits möjlighet att avge remissvar avseende betänkandet Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinфраstruktur (SOU 2025:110), dnr Fi2025/02424.

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för alla företag inom techsektorn. Vårt uppdrag är att tillsammans med medlemmarna skapa bästa möjliga förutsättningar för en konkurrenskraftig svensk techbransch som driver innovation och utveckling i hela samhället. Bland våra cirka 1 400 medlemsföretag – som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige – finns allt från startups till multinationella bolag.

TechSverige välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på utredningens förslag som kan bidra till en snabbare, mer kostnadseffektiv och mer förutsägbar utbyggnad av digital infrastruktur i Sverige. Samtidigt vill TechSverige betona att genomförandet, inte minst när det gäller tillämpning, myndighetsuppdrag och finansiering, blir avgörande för om dessa effekter realiseras i praktiken, utan att samtidigt innebära en ökad finansiell belastning på de aktörer som ska genomföra investeringarna.

Digital infrastruktur - en samhällsbärande resurs

TechSverige vill inledningsvis understryka den centrala betydelsen av digital infrastruktur för Sveriges ekonomiska utveckling, välfärd och säkerhet. Moderna fiber- och mobilnät i internationell framkant utgör en grundförutsättning för ett fungerande digitalt samhälle och för utvecklingen av tjänster inom exempelvis vård, utbildning, industri, transporter och offentlig förvaltning.

Mot denna bakgrund är det avgörande att regelverk och tillämpning på nationell, regional och lokal nivå säkerställer goda och förutsägbara praktiska förutsättningar för utbyggnad och drift av digital nätinфраstruktur. Detta omfattar bland annat möjlighet till tillträde till byggnader, tunnlar, mark och annan fysisk infrastruktur, såsom kanalisation, master och tak, på rimliga, transparenta och proportionerliga villkor. Effektiva tillståndsprocesser och tydliga spelregler är centrala för ett väl fungerande investeringsklimat och för att nå de mål som både Sverige och EU har satt upp för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet.

Tillståndsprocesser – risk för urholkade tidsfrister

TechSverige ser positivt på ambitionen att skapa mer effektiva, digitaliserade och enhetliga tillståndsprocesser. För medlemsföretag som investerar långsiktigt i fiber- och mobilnät är förutsägbarhet, rättssäkerhet och rimliga ledtider avgörande faktorer.

Erfarenheter från medlemsföretag visar på att utdragna tillståndsprocesser ofta beror på att intressenter som hörs i samband med ansökan lämnar invändningar baserade på olika säkerhetsaspekter, där underlagen i vissa fall är övergripande eller inte tillräckligt konkreta. Exempelvis kan en sökt inplacering vid en kommunal verksamhet avstyrkas av det kommunala fastighetsbolaget på grundval av en farhåga att en antenn skulle kunna bli föremål för sabotage eller utgöra ett mål i en krigssituation. Andra exempel är påståenden om att fastigheten eventuellt skulle kunna klassas som skyddsobjekt i framtiden eller att det av olika anledningar kan vara känsligt om operatören behöver skicka personal till site för felavhjälpning.

TechSverige vill understryka att säkerhetsaspekter är av central betydelse och ska beaktas i tillståndsprocessen. Enligt TechSveriges mening är det samtidigt viktigt att denna typ av invändningar är objektiva och tydliga avseende de skyddsvärden som åberopas, så att tillståndsmyndigheten kan göra en informerad avvägning av de olika intressen som står på spel. Så är dock ofta inte fallet, vilket fördröjer och försvårar tillståndsärendet i onödan.

TechSverige vill också särskilt uppmärksamma risken för att de föreslagna tidsfristerna i tillståndsprocesserna i praktiken tillämpas på ett sätt där den ordinarie handläggningstiden om fyra månader regelmässigt förlängs med ytterligare fyra månader. Om möjligheten till förlängning blir norm snarare än undantag riskerar tidsfristerna att förlora sin styrande effekt, med fortsatt osäkerhet för planering och investeringar som följd. En sådan tillämpning skulle motverka reformens syfte.

Mot denna bakgrund anser TechSverige att det är viktigt att tillämpningen av tidsfristerna följs upp och att det finns transparens kring faktiska handläggningstider och användningen av förlängningsmöjligheten, i syfte att säkerställa att reformen leder till reellt kortare och mer förutsägbara tillståndsprocesser.

Gränsöverskridande tillståndsprocesser – snävt uppdrag för utredningen löser inte problemet

Vi välkomnar att utredningen har tagit in inspel från branschen och på ett relevant sätt belyser de utmaningar som präglar gränsöverskridande tillståndsprocesser för digital infrastruktur. Den problemformulering som lyfts kring sjökablar i avsnitt 16.4 stämmer väl överens med hur våra medlemsföretag inom området upplever situationen i praktiken.

När det gäller utredningens bedömningar och förslag i avsnitt 16.5 delar vi bilden av att tydligare och mer samlad vägledning kring respektive lands krav och informationsbehov i tillståndsprocesser är ett viktigt och efterlängtat steg framåt.

Samtidigt kvarstår betydande utmaningar. Att varje land tillämpar egna särkrav innebär fortsatt komplexitet, och en mer harmoniserad lagstiftning mellan länder skulle avsevärt underlätta utbyggnaden av gränsöverskridande gigabitinfrastruktur. Mot den bakgrunden är det problematiskt att frågan om gränsöverskridande tillståndsprocesser lämnas

utanför utredningens uppdrag, med hänvisning till dess nationella avgränsning. Det innebär att en central del av problematiken kvarstår och fortsatt behöver utredas och hanteras. Vi uppmanar därför regeringen att undersöka möjligheterna att koordinera insatser som underlättar för gränsöverskridande utbyggnad av digital infrastruktur i nordiska samarbetsforum.

Tillträdeskyldighet – risk för dubbel reglering av infrastruktur

TechSverige vill även uppmärksamma risken för så kallad regulatory creep i skärningsskärningen mellan GIA och den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation (EECC). Eftersom GIA ska tillämpas parallellt med kodexens regler om marknadsanalyser, SMP-skyldigheter och tillträde, finns en påtaglig risk att GIA-baserade tillträdesskyldigheter eller samordningskrav gradvis kommer att användas i situationer som egentligen ska regleras genom kodexens ramverk för marknadsreglering. En sådan förskjutning skulle kunna innebära att operatörer utan SMP-ställning omfattas av informella eller indirekta skyldigheter som i praktiken motsvarar SMP-reglering.

Artikel 3.6 i GIA ger medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att tillträde till specifik fysisk infrastruktur får vägras i vissa fall om det finns möjlighet till ett öppet aktivt tillträde i grossistledet, något som allmänt finns i Sverige genom öppna nät via kommunikationsoperatörer. Utredningens förslag att inte kunna vägra tillträde i dessa fall är därför oroväckande då det skapar en alternativ väg att reglera fram tillträde vid sidan om kodexen.

För att undvika att GIA utvecklas till en parallell eller de facto-reglering av tillträde utanför SMP-ramen är det viktigt med en strikt rollfördelning: GIA ska användas för att effektivisera anläggningsprocesser, medan frågor om marknadsdominans och kostnadsorienterat tillträde även fortsättningsvis ska hanteras inom kodexen.

Avvikelsen från tyst godkännande – risker för genomförandet

Vad gäller den föreslagna svenska avvikelsen från principen om tyst godkännande vill TechSverige peka på att avvikelsen medför risker för hur regelverket fungerar i praktiken och att alternativet att tillämpa skadeståndslagen 3 kap. 2 § kan inte ge den effekt som förordningen avsett säkerställa. Rätten att begära skadestånd som omnämns i artikel 8.2 a) avser enbart möjligheten att föra talan om ersättning för skada som uppkommit till följd av att tidsfristen överskridits. Sannolikheten för att någon skulle kunna visa att en faktisk skada uppstått under den mycket begränsade tidsperioden mellan den sista tillåtna dagen och den senare dag då beslutet fattas får anses vara låg.

Vidare kan ifrågasättas om det över huvud taget uppstår någon ersättningsgill skada när beslutet dessutom är negativt. En myndighet kan i sådana fall utan risk för skadestånd fatta ett avslagsbeslut inom fristen. Ett snabbt men bristfälligt underbyggt avslag skulle därmed inte ge upphov till någon ersättningsgill skada. Utredningens förslag till avvikelse från tyst godkännande riskerar således att inte ha något praktisk effekt, vilket urholkar syftet med GIA.

När det gäller utbyggnad av nätverksinfrastruktur för mobila nät är det dessutom inte tillräckligt att se till de enskilda tillståndprocesserna utan varje site är en del av en större nätplanering och ett uteblivet tillstånd för en site kan medföra att den övriga utbyggnaden måste invänta tillståndet för att kunna fortsätta. Enskilda fördröjningar

leder till storskaliga effekter vad gäller kostnader för den som bygger nätet, men ogynnsam nätplanering leder också till sämre täckning och kapacitet för uppkoppling för privatpersoner, företag och myndigheter, vilket är negativt för samhället i stort. Att det i efterhand skulle kunna gå att utverka skadestånd ger inte den effekt som förordningen om gigabitinfrastruktur avsett säkerställa i form av snabb och smidig tillståndshantering.

Det är därför avgörande att den alternativa ordningen tillämpas på ett sätt som säkerställer skyndsam handläggning. Om tidsfristerna inte efterlevs riskerar avvikelser att i praktiken leda till längre handläggningstider, vilket skulle motverka förordningens syfte. Den förutsägbarhet i tillståndsprocesserna som är central för långsiktiga investeringar i digital infrastruktur riskerar därmed att urholkas.

Den föreslagna skadeståndsmodellen bör därför vara praktiskt tillgänglig, förutsägbar och utformad så att den ger reella incitament till efterlevnad av tidsfristerna. TechSverige anser även att tillämpningen av den alternativa ordningen bör följas upp.

Finansiering av digitaliseringsmyndigheten – behov av samlad översyn

TechSverige vill med eftertryck uppmärksamma frågan om finansieringen av de utökade myndighetsuppdrag som följer av förslagen. Utredningen innebär att Post- och telestyrelsen ges ett förstärkt och delvis nytt ansvar, bland annat genom rollen som central informationspunkt samt genom utökad tillsyn och tvistlösning. Dessa uppgifter är i huvudsak av samhällsbärande karaktär och syftar till att stärka Sveriges digitala infrastruktur, säkerhet och robusthet.

TechSverige noterar att utredningen föreslår att finansieringen av den centrala informationspunkten samt PTS tillsyn och tvistlösning ska ske genom en schabloniserad årlig avgift, snarare än genom avgifter kopplade till faktisk användning eller enskilda ärenden. Detta innebär att kopplingen mellan avgift och konkret motprestation blir svagare och att finansieringsmodellen i praktiken får karaktären av en kollektiv branschfinansiering av samhällsbärande funktioner.

TechSverige vill även framhålla att frågan om avgiftsfinansiering av breda samhällsuppdrag inom digital infrastruktur redan har varit föremål för tydlig kritik från flera myndigheter. Statskontoret har i samband med genomförandet av NIS2-direktivet bedömt att tillsynen för sektorn elektronisk kommunikation bör anslagsfinansieras i likhet med övriga utpekade sektorer, och avrått från särlösningar där enskilda branscher ges ett avvikande finansieringsansvar. Riksrevisionen har vid upprepade tillfällen pekat på risker med blandad avgifts- och anslagsfinansiering, bland annat när det gäller otydlig styrning, bristande transparens och svagare incitament till effektivitet.

Mot denna bakgrund vill TechSverige understryka, i linje med synpunkter som organisationen har framfört i andra sammanhang, behovet av en samlad översyn av finansieringen i samband med bildandet av en ny digitaliseringsmyndighet genom sammanslagningen av PTS och Digg. TechSverige anser därför att regeringen bör initiera en sådan översyn och att ytterligare avgifter kopplade till nya samhällsuppdrag inte bör införas innan denna är genomförd. Under en övergångsperiod bör de nya uppgifter som följer av genomförandet i stället finansieras genom anslag, i syfte att säkerställa transparens, legitimitet och ett långsiktigt hållbart investeringsklimat.

Avslutande synpunkter

TechSverige delar utredningens övergripande målsättning att främja en snabb och kostnadseffektiv utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet i hela landet. För att denna ambition ska realiseras krävs dock att regelverk, tillämpning och finansiering sammantaget bidrar till goda, förutsägbara och långsiktigt hållbara förutsättningar för investeringar i digital infrastruktur.

En helhetssyn på digital infrastruktur – där fasta och mobila nät ses som grundläggande delar av samma samhällsbärande system, där tillståndsprocesser inte bara är väl utformade utan också fungerar effektivt i praktiken, och där samhällsuppdrag finansieras på ett ändamålsenligt, transparent och legitimt sätt – är avgörande för att Sverige även fortsättningsvis ska ligga i digital framkant.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Robert Liljeström
näringspolitisk expert